

Övning:

Vad tycker du? – ja, nej eller
lägga ner sin röst

Jag röstar

JA

GRÖN

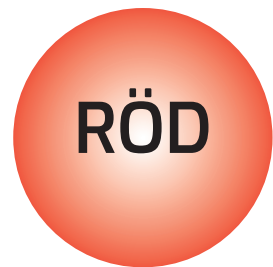
Jag
LÄGGER NER
min röst

GUL

Jag röstar

NEJ

RÖD

Övning:

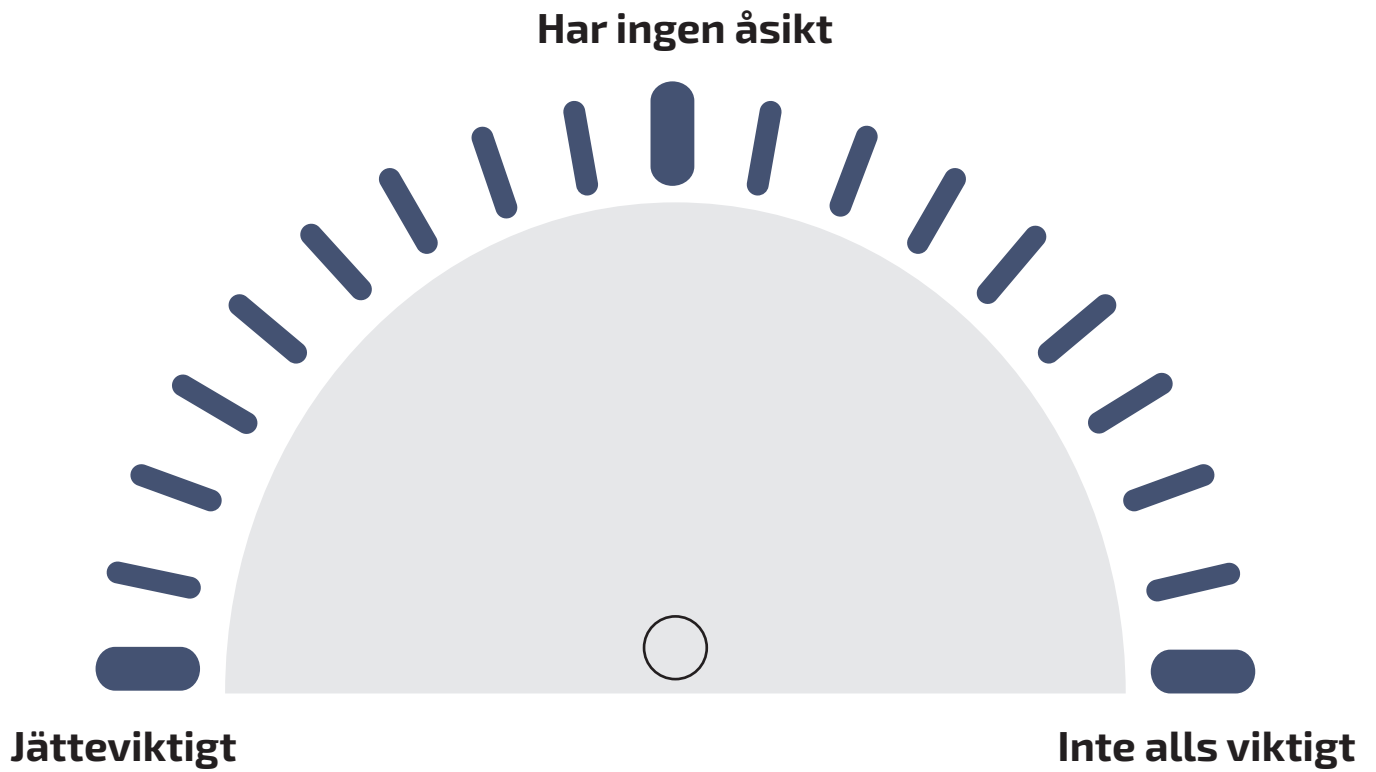
Vad tycker du? – barometern

VÄRDERINGS- BAROMETERN

Övning:

Vad tycker du? – barometern

Övning:

Tidslinjen – Sveriges demokratiska historia

ÅRTAL SOM TAS UPP I AVSNITTET:

- 1809 Kungen tappar makt
- 1842 Alla ska gå i skolan
- 1872 Giftna kvinnor får bestämma om sin ekonomi
- 1911 Första valet där de flesta vuxna män får rösta
- 1917 Nu måste regeringen ha stöd från riksdagen
- 1921 Kvinnor får rösta
- 1937 Fångar får rösta
- 1944 Det blir lagligt att vara homosexuell
- 1948 FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- 1974 En ny regeringsform införs
- 1975 Rösträtten sänks till 18 år
- 1977 Alla ska kunna komma in i vallokaler
- 1979 Sverige först i världen att förbjuda våld mot barn
- 1989 Alla med funktionsnedsättning får rösta
- 1991 En lag om yttrandefrihet
- 1995 Sverige går med i EU
- 2018 Demokratin firar 100 år

Övning:

Quiz på faktaanimeringen – Så går det till att rösta

I Sverige har vi demokrati och folket väljer vilka som ska styra landet. Vi har val vart fjärde år. Vilka tre val gör man på röst dagen?

Svar: Man röstar i riksdagsvalet, landstingsvalet och kommunalvalet.

Vad beslutas i riksdagen?

Svar: Riksdagen beslutar om sådant som ska gälla för hela Sverige.

Vad beslutas i landstinget och i kommunerna?

Svar: Landstinget och kommunerna beslutar om sådant som gäller för den region eller kommun som man bor i. Det gör att vissa saker kan skilja sig mellan olika städer och olika delar av Sverige. Det beror på vad de som bor där har röstat på i landstingsvalet och i kommunalvalet.

Alla som har rätt att rösta får ett brev från Valmyndigheten innan valet. Den skickas till den adress där man är skriven. Vad innehåller brevet?

Svar: Ditt röstkort

Vilken viktig information finns på röstkortet?

Svar: På röstkortet står adressen till den vallokal där du ska rösta.

Under valdagen måste vi tala om vilka vi är. Annars kan människor rösta många gånger. Vad behöver du ta med dig till röstlokalen när du ska gå och rösta?

Svar: Ditt röstkort och legitimation. Legitimation kan vara ditt pass, Identitetskort eller körkort. Om du inte har legitimation måste någon följa med dig till vallokalen och säga vem du är. Den personen måste ha legitimation.

I vallokalen finns alla partiernas valsedlar. Valsedlarna har tre olika färger – varför då?

Svar: De gula röstsedlarna används för val till riksdagen. De vita används för val till kommunen. De blå används för val till landstinget.

Övning:

Quiz på faktaanimeringen

– Så går det till att rösta (forts)

Valen i Sverige är hemliga. Du som röstar ska kunna lita på att ingen annan kan ta reda på hur du har röstat. Hur kan du göra i vallokalen om du inte vill att någon ska veta vad du röstar på?

Svar: Ta med alla partiers valsedlar bakom den gröna skärmen där du röstar och gör ditt val bakom skärmen. Du har rätt att vara själv bakom skärmen och få rösta i fred. Ingen ska kunna se eller påverka ditt val – det är du som väljer.

Vad ska man ta med sig bakom den gröna skärmen?

Svar: Valkuvert och röstsedlar. Du behöver ett valkuvert till varje val du vill rösta i. Du behöver röstsedlar för varje val som du vill rösta i. Valkuvert och röstsedlar finns i vallokalen.

I Sverige har vi personval. Varje parti har särskilda namnvalsedlar med partinamnet och en lista på partikandidater. Hur gör du om du vill rösta på en särskild politiker?

Svar: Man skriver ett kryss i rutan framför den politikerns namn.

Bakom skärmen lägger du en valsedel av varje färg i var sitt eget valkuvert. När du är klar bakom skärmen går du fram till ett bord där de som arbetar på valet sitter. De har röstlängden – en lista med namn. Vilkas namn finns med där?

Svar: I röstlängden finns namnen på alla som har rätt att rösta i de tre olika valen.

Vad händer i vallokalen när den stängd för röstning?

Svar: Då öppnas lådan och man räknar alla röster från de som varit där och röstat och de som förtidsröstat. Varje vallokal ringer till valmyndigheten och berättar hur många röster varje parti fått. Valmyndigheten sammanställer valresultatet från alla som röstat. Räkningen av rösterna kan man följa i valvakor på TV och radio.

ÄR DET SANT?

Fem superfrågor för att tänka källkritiskt

Vem som helst kan publicera nästan vad som helst på nätet. Hur vet du då vad som är sant? Fråga dig själv de fem superfrågorna! De är en bra hjälp för att värdera det du ser, hör och läser - och avgöra hur väl det stämmer.

- 1.Vem?** Vem eller vilka är det som ligger bakom källan?
- 2.Vad?** Vad innehåller informationen? Är det fakta eller åsikter?
- 3.När?** När skrevs eller uppdaterades informationen? Är den gammal eller ny?
- 4.Varför?** Varför vill någon sprida informationen? Vill källan få dig att tycka eller köpa något?
- 5.Hur?** Hur hittade du källan? Var det via någon du litar på?

Frågorna finns bland annat med i serierna *Är det sant?* för årskurs 4-6 och *Hur vet du det?* för årskurs f-3.

Du hittar serierna med tillhörande lärarhandledningar på **UR Play**.

ÄR DET SANT?

Fem superfrågor för att tänka källkritiskt

Vem som helst kan publicera nästan vad som helst på nätet. Hur vet du då vad som är sant? Fråga dig själv de fem superfrågorna! De är en bra hjälp för att värdera det du ser, hör och läser - och avgöra hur väl det stämmer.

1. Vem?
2. Vad?
3. När?
4. Varför?
5. Hur?

ÄR DET SANT?

Fem superfrågor för att tänka källkritiskt

Vem som helst kan publicera nästan vad som helst på nätet. Hur vet du då vad som är sant? Fråga dig själv de fem superfrågorna! De är en bra hjälp för att värdera det du ser, hör och läser - och avgöra hur väl det stämmer.

1. Vem?
2. Vad?
3. När?
4. Varför?
5. Hur?

ÄR DET SANT?

Fem superfrågor för att tänka källkritiskt

Vem som helst kan publicera nästan vad som helst på nätet. Hur vet du då vad som är sant? Fråga dig själv de fem superfrågorna! De är en bra hjälp för att värdera det du ser, hör och läser - och avgöra hur väl det stämmer.

1. Vem?
2. Vad?
3. När?
4. Varför?
5. Hur?

ÄR DET SANT?

Fem superfrågor för att tänka källkritiskt

Vem som helst kan publicera nästan vad som helst på nätet. Hur vet du då vad som är sant? Fråga dig själv de fem superfrågorna! De är en bra hjälp för att värdera det du ser, hör och läser - och avgöra hur väl det stämmer.

1. Vem?
2. Vad?
3. När?
4. Varför?
5. Hur?